

Fremmet av Nordre Aker SV

U15: Styrk Antarktistraktaten

Antarktistraktaten trådte i kraft i 1961 og legger rammene for aktivitet i områdene sør for 60 breddegrader. Den regulerer rammene for kontinentet som ingen nasjon har krav på. På slutten av andre verdenskrig gjorde sju land suverenitetskrav i Antarktis: Australia, Frankrike, Chile, Argentina, New Zealand, Storbritannia og Norge. Løsningen ble en avtale som sikrer at alle som ønsker kan være til stede for å drive forskning (klimaendringer, havnivå, livet i havet), men alle territorielle krav er frosset, og nye kan ikke fremmes.

Traktaten fungerer fortsatt, men den ble skrevet i 1959 og er ikke laget for dagens geopolitiske situasjon. Den regelbaserte verdensordenen er sterkt truet, og situasjonen med USAs trusler mot Grønland gjør at vi må komme stormaktene i forkjøpet.

Artikkel 1 har i traktaten slått fast at Antarktis bare skal brukes til fredelige formål. Til forskjell fra i 1959 kan militært utstyr og personell i dag brukes både i vitenskapelige undersøkelser og logistikk. Dette skaper åpninger som ikke var problematiske da de ble skrevet i 1959, men som kan utnyttes i dag.

I dag har vi moderne overvåkningsteknologi, dual-use infrastruktur som kan brukes til både forskning og militært; satellitt-bakkestasjoner, flystriper og landingsbaser, radar-og antenneanlegg. I tillegg åpner klimaendringer for aktivitet i nye områder av Antarktis. Russland, Kina og USA har økt sin aktivitet og utnytter gråsonene som åpner for noen typer militær tilstedeværelse.

I våre tider står vi ovenfor en konflikteskalering, der stormaktenes sikkerhetspolitiske interesse for Arktis er trukket inn. Det er hele menneskehetens interesse å sikre at Antarktis forblir demilitarisert og ikke følger i samme utvikling. USA har allerede uttalt at de har rett til å kreve territorier på Antarktis, men har aldri gjort det. Men det er aldri for sent for det.

SV mener at Norge bør arbeide internasjonalt for å styrke og undersøke Antarktistraktaten, og sikre at Antarktis forblir et kontinent for fred, forskning og globalt samarbeid – ikke en arena for stormaktskonkurranse. Som ett av 12 land som inngikk traktaten (54 land er nå med) er det naturlig at Norge tar ansvar for å sikre den.

Oslo SV vil:

- Fremme vitenskap fremfor militær aktivitet i Antarktis
- Sikre at Antarktisavtalen overholdes
- Utrede om avtalen dekker tiltenkt formål eller må fornyes